

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך התמודדות עם פחדים חיצוניים

שאלות ותשובות:

שאלה א': ישנם אנשים הלוקים בחולי נפש מחמת שעברו אירוע 'טראומה', האם חולי זה שייך לכוחות הנפש או לפחד חיצוני?

תשובה: ההגדרה של 'טראומה' הינה - אירוע חיצוני שהוליד שיבוש פנימי בכוחות הנפש.

נבאר, הרבה אנשים עוברים אירועי אימה חיצוניים, כאשר לרובם לאחר שנגמר ועבר האירוע, הם אט אט חוזרים ליציבות הנפשית שהיתה להם לפני כן. אך לעומתם, ישנם כאלו שאף לאחר שנים מסוים האירוע, עדיין הם לא השתחררו ממנו. הפחד בשעת האירוע היה בעוצמה חזקה עד כדי חדירה שזעזעה ושיבשה את כוחות עצם הנפש. כך שאף שהסכנה עברה ואינה קיימת במציאות כבר זמן רב, אך הם נותרו עם העיוות בעצם הנפש שלא נרפא, וגורם להם לחוות את הפחד שוב ושוב.

דוגמא פשוטה: כל מי ששהה בארץ ישראל בזמנים שפקדו אותה מלחמות, אם הוא לא היה בעל מדרגת ביטחון גבוהה, ולא בעל שטות גמור, אזי הוא חווה פחד ברמה מסויימת. אך פחד זה היה לזמן, וכאשר תמה המלחמה חזרו לשגרת חיים בריאה ויציבה. אולם היה מיעוט של כאלו שהפחד חדר ונגע והפריע להם בעצם הנפש ופגם בסדרי הכוחות שם, ומחמת כן למרות שהמלחמה נגמרה והסכנה חלפה, הם נותרו עם הפחד.

פעמים שפגיעה פנימית זו גורמת לדמיון שלו להתעורר ולדמות איומים חיצוניים עליו אף שאינם קיימים באמת. הוא יכול להתעורר באמצע הלילה מסיוט חלום בלהות שפרצה מלחמה, שבאמת היתה

דע את שמחתך . השמחה בבהירות . פרק י'

שמחת חיים

מכיון שהנפש מורכבת מזהירות, היא מורכבת מזריזות, היא מורכבת מנקיות, היא מורכבת מטהרה, היא מורכבת מחסידות, ומכיון שהרי הוא לא עוסק בדברים בעיון, שם אין בהירות בנפש האדם.

כל מקום שהאדם לא מברר את הדברים באופן של עומק העיון, אם הוא לא מברר את זה במעמקי העיון של הסוגיה שבדבר, אין שם עולם ברור ראית. ומה קורה אם אדם חי עם הנפש שלו, כל ימי חייו, עם נפש שלא ברורה? אזי הנפש שלו עצובה.

כשאין שם בהירות בנפש האדם, על זה נאמר בחטא אדם הראשון: בעצבון תאכלנה, קוץ ודרדר תצמיח לך (בראשית ג, יח), היכן שיש עץ דעת טוב ורע, שאדם הראשון אוכל משם, אז הדברים לא ברורים. איך מתראה התאמה שהיא איננה ברורה? קוץ ודרדר תצמיח לך.

איך יכול להיות שיהיה לו בהירות בקומת הנפש של עצמו? כמו שאת חלק התורה, הוא עוסק בו בעיון, ומכח כך הוא מגיע לבהירות, כך גם בחלק קומת העבודה שבנפש, אם הוא יעסוק בה בעיון, יהיה לו בהירות. הבהירות הזו צריכה לצרף אצלו, את התורה והנפש יתמזגו יחד. מהמקום הזה יכול להיות שיהיה לאדם שמחת חיים אמיתית.

תכלית התורה

יש בני אדם, שמתוך השקיעות שלהם בלימוד הם פשוט הסיחו דעת מעצמם. ועל ידי שהם הסיחו דעת מעצמם, מעומק השקיעות שלהם בלימוד התורה הקדושה, אז הם שמחים. התורה משמחת, פקודי ה' ישרים, משמחי לב. כי על ידי עסק התורה, הם יכולים להסיח דעת מעצמם, וכשהם מסיחים דעת מעצמם, אם הם לומדים תורה באמת, אז יש להם שמחה. אבל זה לא דרך אמת. התורה לא נועדה על מנת שהאדם יסיח דעת מעצמו.

תכלית התורה, תלמידי חכמים נקראים בנאון, שעוסקים בבנינו של עולם (שבת קיד, א). הם עוסקים בבנינו של עולם, והם עוסקים בבנינו של אדם. תלמיד חכם, זה מי שהתורה ממוזגת היטב, עם נפש מתוקנת. ולא מי שהתורה גורמת לו, להיסח הדעת מעצמו. בכדי שהתורה תוכל להתמזג עם הנפש המתוקנת, בהכרח שיהיה לו בהירות בקומת הנפש של עצמו.

מהלכי העבודה של הנפש, הם לא בנויים על מה שיש לנו יצר הרע, ויש לנו מידות רעות, וצריך לעקור את היצר הרע, וצריך לעקור את המידות רעות, ואם נעקור את היצר הרע והמידות רעות, אז נהיה שלמים. וודאי שכל זה נכון, אבל זה לא עומק הסוגיה.

כל העבודה הפנימית של האדם בעולמו, ממה הוא בא? מאותו מקום של בהירות. כמו שנאמר (קוהלת ז, כט) אשר עשה האלוקים את האדם ישר, קודם החטא. והמה ביקשו חשבונות רבים, לאחר החטא. אם כן מה החטא גורם? טשטוש הדעת, מאבד את הישרות שלו. מה חטא עץ הדעת פועל? שהדעת נעשית מעורבת, תערובת טוב ורע. על כן עיקר היצר הרע, זה לא המשיכה לעבירות. כי זה התולדה של היצר הרע. אלא עיקר שורש הרע, שבנפש האדם? כל כח הרע שחל בנפש האדם, מכח האכילה מעץ הדעת. מה הוא פעל באדם? שדעתו מעורבת. יש לו דעת שמעורבת טוב ורע. הוא לא רואה דברים ברור.

התפיסה החיצונית אומרת, ששורשי כוח הרע נמצא במידות של האדם. יש לו אהבה לדברים רעים, יש לו יראה מדברים רעים, וכן על זה הדרך. אבל האמת היא ששורשי הכח שבנפש האדם, הם נמצאים בערבוב של הדעה שלו, ומה התיקון של הערבוב של הדעה? התיקון הוא - הבירור של ההלכות דעה בעיון. כמו שבמלאכת שבת, יש דין של בורר אוכל מתוך פסולת, כל העבודה שלנו בכל ששת ימים, היא לברר את הדעת של אוכל מות פסולת, זה כל העבודה. וכשביררתי את הדבר הזה, באיזה אופן אני חי? אני חי באופן של עולם ברור. וודאי שגם לאחר מכן יש יצר הרע, ויש בחירה, ויש עבודה. יש מימרא שאומרים בשם כמה מרבתינו, אבל היסוד אחד וידוע לכולם, שאומן בלי כלי אומנתו לא יכול להצליח. מהו כלי האומנות שלנו, בעבודה עם הנפש? הכלי של האמנות שלנו בעבודה עם הנפש, זה הבהירות של הדעת.

למה רוב בני אדם, שמנסים לעבוד במוסר, בעבודת הנפש, כל אחד יקרא לזה באיזה לשון שהוא רוצה. הם לא מצליחים יותר מדאי הרבה, בלשון המעטה. וודאי שיש בזה הרבה סיבות. אבל הסיבה אולי השורשית, היא מחמת שנקודת תחילת תפיסת הדבר, הוא לא מתחיל במקום האמיתי שלו. תחילתו של דבר, היכן הוא נעוץ? בערבוב הדעת. תיקון הדבר איפה הוא נעוץ? בבירור הדעת.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

רוב בני אדם קשה להם להגיע לשמחה, מדוע אכן הדבר קשה, התשובה הכי פשוטה כי יש בעולם הרבה צרות, וזה אכן אמת. אבל לא זה עומק הסיבה, אלא שמחה של האדם על דרך כלל, בלשון התורה, הוא נמצא בליבו של אדם. כמו שנאמר פקודי ה' ישרים, משמחי לב. יין ישמח לבב אנוש, וכן על זה הדרך, רבות הם לשונות הפסוקים ובחז"ל. על כן אם הלב לא ברור, איך יכול להיות שיהיה לאדם שמחה בלב.

כל שמחה בעומק שלה, לא שמחת שוטים, אלא שמחה של תורה, שמחה של אמת. כפי עומק הבהירות, כעומק השמחה. פקודי ה' ישרים - כשהדברים הם ישרים, יש ישרות, יש בהירות, אז מה נאמר בהם? משמחי לב. אבל אם רחמנא ליצלן הם לא ישרים? הם לא ברורים, אין שמה שמחה. כח השמחה חל בליבו של האדם, שם מקום השמחה. שמחה שבלב בני אדם, חייב להיות שהלב יהיה ברור. ככל שהלב של האדם יותר ברור, כך השמחה יכולה לחול בלב שלו יותר. וככל שהלב של האדם לא מבורר, כך השמחה שלו פחות יכולה לחול.

בלב האדם יש יצר טוב בחלל ימני, ויצר הרע בחלל שמאלי. ויש בו עומק לפניו מעומק, אם הלב של האדם, לא ברור לו מה יש שם, איך יכול להיות שיהיה שמה שמחה, של ראה אותך ושמח בליבו. בליבו, של פקודי ה' ישרים משמחי לב, יין ישמח לבב אנוש.

שמחה לרגע, שמחה של מועדים, שמחה של פורים, וכן על זה הדרך, כגון כשהוא מקיים מצות קריאת מגילת אסתר זה מגלה את ההסתר, שם הבהירות עומדת בנפש האדם לרגע קט. אזי הוא שמח. אבל מה קורה בכל ימות השנה כולה? מי יכול לשמוח כול ימות השנה כולה? אם מדברים על שמחת שוטים, שמנסים לרקד ברגליהם, ולשמוח כתינוקות, לא בשמחה הזו עוסקים. עוסקים בשמחה שבאה ממעמקי הנפש. מאותו מקום שנאמר פקודי ה' ישרים, משמחי לב. השמחה הזו, מקומה בלב, היא באה מפנימיות הלב, והיא באה כפי עומק בהירות שיש לאדם בליבו. כפי עומק הבהירות הזו, ככה השמחה שקיימת בקומת נפש האדם.

אדם שחי עם עצמו, בעולם ברור ראיתי. מה כוונת הדבר, עולם ברור ראיתי? שהוא לומד סוגיה, אז הסוגיה מבוררת. כשהוא חי עם הנפש שלו, אזי הנפש שלו מבוררת. כשיש לו לב, הלב שלו מבורר, מה יש בתוך אותו לב. כשהדברים עומדים ברורים, בתוך קומת נפש האדם, שם יש שמחה. שם יש תואמים אישה אל אחותה, התורה והנפש מתמזגים יחד, מתמזגים יחד, במקום הבהירות של הלב. שם מצטרף הבהירות של תורה, והיו לאחדים בידיך.

דע את ביטחונך התמודדות עם פחדים היצוניים

האמונה, אך ישנם שם רבים וטובים שלמדו תורה וקיימו מצוות לרוב, וכל אחד מקבל את שכרו בעידונו בעדן לפי ערכו וערך עבודתו את בוראו. אך אותם נפשות עדיין רחוקות ממדרגת האמונה השלמה, אמונתם לא זרחה בתוקף בבחינת - 'איתן האזרח'.

ישנם אנשים שקיימת אצלם אמונה במדרגה מסויימת, ודי להם בכך על מנת לכנס אל תוך חדר האמונה שבנפשם ולהתנתק מהעולם הזה. אך יכול להיות אנשים עם אותה מדרגת אמונה, שלא ימצאו את הדרך לכנס בתוך עצמם, ועל אף אמונתם הם חיים בחוץ - בעולם הזה. לעומת זאת, יכולים להיות אנשים שפחותים ממדרגת האמונה הזו, אך בכל זאת יש להם את יכולת לכנס אל תוך נפשם ולהבדל מחוויית העולם הזה, אל חדרים היצוניים יחסית לאמונה שהם גילו בתוך נפשם.

כלל הדבר, כשם שבעולם החומרי ישנם מקומות שונים: בקעה, הר, שפלה וכו', וכשם שנתבאר שבגן עדן ישנם מדורים שונים כל צדיק לפי מדרגתו ערכו ומעלתו, כך גם בנפש האדם ישנם מקומות וחדרים עם מהויות ומאפיינים שונים. עוד לפני שאדם מגיע לחדרי הנפש הפנימיים והעמוקים, הוא יכול לכנס בחדרים אחרים, שכאשר הוא נמצא בהם הוא לא נמצא בעולם היצוני הגמור, ושם הוא מוגן מסבל ומפחדי העולם הזה.

יותר ברור מכך, לא ניתן לבאר. כל אדם שהנפש שלו נפתחה והוא חווה מקום פנימי - מבין היטב על מה מדובר.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

כזה וכלים כאלו, הוא לא נמצא בדעת, הוא נמצא בחומר - בבית ובכלים. אדם זה לא חי בעולמו שלו, אלא הוא חי בעולם שאינו שלו. גם אם הבית והכלים היו שלו, הם לא היו מרחיבים לו את הדעת, אלא להפך הם היו מצמצמים לו אותה.

שאלה ג': הרב דיבר על מציאותו של חדר פנימי בנפש, והביא דוגמא לכך מהתבטאויות של גדולי ישראל. האם אותו מקום עליו דיברו הרבנים אינו אלא חדר הלב בו שכנה האמונה העצומה שהיתה להם בקב"ה. ואם כן, לחלשי אמונה כמונו לא ימצא חדר זה?

תשובה: כמו בכל דבר גם במרחב הפנימי של עולם הנפש ישנה הדרגה, ישנם דרגות שונות של עומקים ומרחבים פנימיים. נכון שלאותם צדיקים קדושי עליון היה מרחב פנימי עצום ועמוק מאוד, שפסגתו חדר האמונה, החדר השורשי והפנימי ביותר. אך לענייננו, לצורך עליו אנו מדברים - בקיומו של חדר פנימי בנפש, לא מוכרחים להיות בדרגת אמונה עצומה שכזו. עד לחדר הפנימי והשורשי של האמונה השלמה ישנם עוד הרבה חדרים לפני כן. חדרים שאפשר לחיות שם מבלי לחוות את הסבל של העולם הזה. לשם כך, די לאדם לגלות יכולת להתכנס אל תוך עצמו, באופן שהוא מנותק מהחוויה של העולם היצוני. חדר כזה, כל אחד מאתנו יכול לגלות בתוך עצמו, אם ירצה בכך באמת.

נבאר, גם ביחס לכוח האמונה עצמה שבנפשות ישנן מדרגות לרוב, וחדרים לפנים מחדרים. להרבה אנשים קיימת אמונה בנפש, אך רמת האמונה ועומקה אינה שווה. הרי גן עדן מלא בנפשות שהאמונה שלהם אינה שלימה כלל. כמובן, אין בגן עדן אנשים שכפרו ביג' עיקרי

איפשהו בעבר אבל היא עברה מהעולם ממזמן. וכן על דרך זו הדמיון מקרב אליו מאורעות שכבר התרחקו, מסלף ומשבש פרטים, עם כל סניפי הפגעים שהדמיון המקולקל יוצר. ופעמים שתנועת התגברות הפחד מגיעה מכיוון הפוך - מחוץ לפנים. איזשהו גורם היצוני עורר בו נקודת פחד - לדוגמא: ידיעה על איום בטחוני קל שהתחדש. אולם הפחד הקל הזה, דוחק בשיבוש הכוחות שכבר נקבע בנפשו ויוצר תגובת פחד חמורה כפל כפליים ברמתו יחסית לאנשים נורמליים שלא נפגעו.

שאלה ב': נאמר שהחיבור לחומר ועובדת ה' אינם הולכים ביחד, אולם מצינו בחז"ל מאמר - 'שלשה מרחיבין דעתו של אדם, אלו הן: דירה נאה, ואשה נאה, וכלים נאים'. משמע כי מציאות החומר חשובה על מנת להרחיב את העולם הפנימי, והרי זהו שילוב גשמיות ורוחניות?

תשובה: אם החיבור הוא לכוחות שבאישה בבית ובכלים הנאים, וזאת מלכתחילה על מנת להרחיב את הדעת, אכן הם מרחיבים דעתו של אדם. אך מי שמחפש חיבור לממשות שבאישה בבית ובכלים הנאים, דברים אלו יפעלו להפך - הם מצרים דעתו של אדם.

נבאר, אדם היושב בבית נאה שמעוטר בכלים נאים, אך לא הבית ולא הכלים שייכים לו, הוא רק אורח שמבקר שם. אם הוא מוציא מהחומר רק את נקודת הדעת, ואכן דעתו התרחבה שם, זוהי דעת של קדושה. אדם זה נמצא וחי בעולמו שלו - בעולם של דעת. אך אם הוא יושב שם ומרגיש שחסר לו בממשות, הוא רוצה שגם לו יהיה בית

ספר עולם ברור הוא ליקוט של שיעורים המקיפים ומבררים נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות. בחלקו האחרון מופיעים שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן שיחה נוגעת לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצאת לאור לראשונה. 392 עמודים

רכישת ספרי הרב: ספרי אבדמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

בלבביפדיה אברהם

כתיב (בראשית, טו, א) אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם לאמר, אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאוד. ופרש"י, אחר הדברים האלה - אחר שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים והיה דואג ואומר שמא קבלתי שכר על כל צדקותי, לכך אמר לו המקום אל תירא אברם אנכי מגן לך מן העונש שלא תענש על כל אותן נפשות שהרגת, ומה שאתה דואג על קבול שכרך, שכרך הרבה מאוד, עכ"ל. ולפ"ז מגן מן העונש על חשש עבירה. וכפשוטו כתבו הראשונים שהיה ירא מן קרובי המלכים שהרג שינקמו בו (עיין חזקוני, טור הארוך, ועוד מפרשים). ועוד פרשו, מגן לך לשמרך מכל רע, זהו לשון הרלב"ג על אתר. ועיין ב"ר (מד, ה). ועוד פירשו שלא ימות בלא זרע, כ"כ הטור הארוך על אתר. וכן שלא ילכו בניו בארץ לא להם, כ"כ בצרור המור.

ובחז"ל איתא (ב"ר, מד, ד) א"ל הקב"ה, אל תירא אנכי מגן לך - מה המגן הזה אפילו כל החרבות באות עליו הוא עומד כנגדך, כך את אפילו כל אוה"ע מתכנסין עליך, נלחם אני כנגדך. ועיין שפתי כהן (בראשית, יד, יד). ובזוה"ק (בראשית, פח, ע"א) אמרו, אל תירא אברם אנכי מגן לך, מכל זיינין בישינ דגיהנם. אולם שם (צ, ע"א) אמרו, אנכי מגן לך בהאי עלמא. וכן הוא בפרד"א (פרק כח).

ומי המגן - אמרו בזוה"ק (שם, פט, ע"א) תא חזי, אנכי מגן לך, אנכי הוא דרגא קדמא דאתאחיד ביה בקדמיא. וכן הוא בציוני (לך לך) וז"ל, ואנכי מגן לך שאנו חותמים מגן אברהם, אנכי בודאי, עכ"ל. ובמגלה עמוקות (ואתחנן, אופן כז) כתב וז"ל, אנכי מגן לך וגו', ר"ל בדברות שמתחילין אנכי, הוא מגן לך, עכ"ל. ועיין (אופן קצו). ועיין ספר הליקוטים (לך לך). ובפרד"א איתא, אנכי מגן לך - אמר לו הקב"ה, אל תירא, "ימיני" מגנת לך בכל מקום שאתה הולך כתריס לפני הפורענות. ועיין בת עין (לך לך). ועוד הבחנה כיצד הקב"ה מגן, מצינו בחז"ל (ב"ר, מד, ה) וז"ל, א"ל הקב"ה, מנח לא העמדתי צדיקים שמגינים, אבל ממך אני מעמיד צדיקים מגינים.

ובאריז"ל (שער הפסוקים, לך לך) איתא וז"ל, מגן, הוא תרגום חנם. והענין הוא, אנכי אתן לך אותו המקום הנקרא מתנת חנם, ומגן בלשון תרגום וכו', אשר שם אינו מגיע פגם מעשה התחתונים, ובחנם נאחזים שם הקליפות, כי אין להם שום אחיזה כלל, עכ"ל. ולפ"ז צורך הירידה לתתא הוא על מנת להשפילה, וכמ"ש בליקוטי מוהר"ן (תורה ח) וז"ל, מה שיורד לתוכה הוא להכניעה ולהשפילה, בבחינת ויעל אברם מצרימה, עכ"ל. והיינו וירד אברם מצרימה, להכניע קליפת מצרים, ואח"כ ויעל אברם, שעלה הוא למעלה למדרגת מתנת חנם. וזהו אור דלעת"ל, והוא מש"כ בדוד "מגן דוד". ועיין רקאנטי על אתר. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה**

כתיב (בראשית, יג, א) ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה. ואמרו חז"ל (לקח טוב, לך לך, יג, א) כדרך שהיו ישראל עתידין לעלות, דכתיב (שמות, ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים.

ובזוה"ק (לך לך, פג, ע"ב) אמרו, כיון דנחת ואתצריך, מיד ויעל אברם ממצרים, סליק ודאי ותב לאתריה ואתדבק במהימנותא עלאה, דכתיב הנגבה. ושם (תולדות, קמ, ע"ב) ויעל אברם ממצרים וגו' הנגבה. ואסתלק לדרגיה קדמא דהוה ביה בקדמיתא "ועאל בשלם ונפק בשלם". וז"ל הרקאנטי (נח) אברהם אבינו ע"ה, נכנס בשלום ויצא בשלום, והוא בסוד וירד אברם ויעל אברם ממצרים, עכ"ל. והבן שיש נכנס בשלום ויצא בשלום כלפי כניסה לעולם העליון. וזהו ד' שנכנסו לפרד"ס. ויש כניסה ויציאה ממקום הרע, כירידת אברהם למצרים. ודו"ק. והבן שמהות אברהם ומידתו - מים, שעוזבים מקום גבוה ויורדים למקום נמוך. וזהו "וירד אברם מצרימה". אולם יתר על כן טבע המים שיורדים, מוריד הגשם, אולם חוזרים ועולים חלילה, וזהו ויעל אברם ממצרים.

ובחינה נוספת, שירד למקום הטומאה ועלה משם אחר שתקן חלקו. וכמ"ש (תיקונים, צד, ע"א) מאי ויעל אברם ממצרים, א"ל אליהו, ודאי בזמנא דנשמתא אשתזיבא מההוא ממנא בישא דאיהו אל אחר מלך מצרים, מלכא דאינון צוררים דדחקין לנשמתין, ואינון מלאכי חבלה מזיקין, כמה דאוקמוה מארי מתניתין דרשעייא הן הן המזיקין בעולם, מה כתיב במארי נשמתא, ויעל אברם ממצרים, אסתלק עליהו בתוקפא סגי הוא ונשמתיה וכל דיליה וכו'. ועיין בזוה"ק (בראשית, פג, ע"א). ועיין לשם (ספר הדע"ה, ח"ב, ד"ד, ענף כ, ס"ב).

וכתב בתפארת שלמה (כי תצא, ד"ה ושבת) וז"ל, ויעל אברם ממצרים - פירוש, העלה כל הניצוצות הקדושים שהיה בהם, כמ"ש שעשאו כמצולה שאין בה דגים, עכ"ל. והיינו שלא רק שניצול ועלה בעצמו, אלא העלה של חלק הטוב של מצרים. וכתב במגלה עמוקות (לך לך) וז"ל, במצרים נתגלגלו אלו הדורות (מבול - אנוש - הפלגה), והוצרך אברהם להעלות משם, והוא סוד ויעל אברם ממצרים, עכ"ל. וכתב בספר הליקוטים (לך לך) וז"ל, וז"ש ויעל אברם ממצרים, כי לעולם ירידה זו היא להם עליה וכו', ואברם כבד מאוד, מן הניצוצות שנבררו ונתאחו עמו, עכ"ל.

ובדקות יותר, כתב השל"ה (והובא כבר לעיל) על אתר (תורה אור, ג) וז"ל, וירד אברם מצרימה, וכו', ואח"כ כתיב ויעל אברם וכו', כתיב (קהלת, ב, יג) יתרון האור מן החושך, כי לא נודע היתרונות של אור אלא מכח חושך, כי אם לא היה חושך לא היה אור ניכר, על כן ירד אברם למצרים.

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

שנים זו שמעתי, שנים, שי-תם. ושם כתיב לא ראיתם כל תמונה, תמ-ונה. וחזרו ונפלו בחטא העגל, שהיה בחודש תמוז, תמ-וז. ואזי נעשה זוהמא, מעין בא נחש על חוה והטיל בה זוהמא, שהוא שורש המיתה, בבחינת כתם, כ-תם. ונקרא הנחש מסית, מת-סי. ואזי היפך תורה מלשון מותר, היתר, נעשה איסור מלשון סיתום, סתם, ס-תם.

וסילוק המות והפיכתו לתם, נעשה ע"י הקטורת שניתן למשה בעלותו להר ע"י היצה"ר, כמ"ש בשבת שאף מלאך המות מתן לו מתנות והוא הקטרת, מתנה, מת-נה. ומצד כך אמרו שונא מתנות יחיה, אלא נצרך לתת תמורה, תמ-ורה. ולא לקבל ולהיות נתמך ע"י זולתו, תמך, תמ-ך.

ושלמות תיקון מת לתם, מאיר באורים ותומים, תומים, תמ-וים. והאורים בבחינת תימן, תמ-ין, מקום הארת החמה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

והעמיד אף הוא חסר הנצרך להשלמה, וזהו בחינת מתי, אמותי, מת-י.

והנה תיקון המת שעלייתו בבחינת אמת מארץ תצמח, כנ"ל. והמדה המתקנת היא מדת מלכות, מת-לכו. בבחינת שם תשים עליך מלך, בחינת הרמה, תרומה, תמ-רוה. ודבר מלך שלטון בבחינת פתגם המלך, פג-תם. ועיקר המלכות בכתרו של המלך, בבחינת מצפנת, מת-צפן. והוא תיקון מלאך המות, שהוא יצה"ר הנקרא צפוני, כמ"ש בשלהי סוכה. ושורש המלכות מרות המואביה, גרות. ושורש הגרות בתורה בתרגום, כי לשה"ק שייך לישראל, ולשון תרגום, מלשון גר, תמ-גרו. כי גר שנתגייר כקטן שנולד, והיינו שהוא כמת שנולד מחדש. וכן מלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו, תלמיד, תמ-ליד.

ושורש המיתה בתהו, תהום, תמ-הו. ובמתן תורה, מתן, מת-ן, אלמלי קבלו ישראל את התורה חזר העולם לתהו, כמ"ש חז"ל. וזה היה בחודש סיון שמזלו תאומים, תאום, תמ-או, ובמתן תורה כתיב אחת דיבר אלקים

שלה | ת-מ תם. והיפוכו, מת. תם מלשון תמים שלם, והיפוכו מת, חסורן מוחלט. וכן המת בנו נקרא יתום, יו-תם. ושורש השלמות בו ית"ש, שלם בכל מיני שלמויות, וכאשר מאיר אורו, אזי משלים כל חסרון, בבחינת "מתוק האור", מת-וק. וזהו בחינת אמת, א-מת, שע"י הארת אלופו של עולם מאיר ומשלים אף את המת. וזהו בחינת מש"כ אמת מארץ תצמח, והיינו מקום המת בארץ, ושם מקום קבורתו. וע"י הארת אלופו של עולם מתהפך המת בארץ לאמת. וזוהי הארת מדרגת יעקב שנקרא איש תם, וכמ"ש איש תם יושב אהלים. וכן מדתו אמת, כמ"ש תתן אמת ליעקב. וחיותו של הקב"ה אמת, חתם, ח-תם. חותם, בחינת סוף, הגבלה. וכן מתג ורסן הגבלה, מתג, מת-ג.

והנה במדרגת זמן, כאשר מאיר אור ההוי"ה בשלמות, זהו בחינת תמיד, תמ-יד. והוא בבחינת "הוה תמיד". אולם במדרגה תחתונה יותר, הוא בבחינת היה הוה ויהיה, עבר הוה ועתיד. ולתתא עבר נקרא אתמול, תמ-אול, והיינו בחינת מת בזמן, כי יום האתמול איננו.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

איתמר	<u>אשתמע</u>	אטמות	<u>אדמתא</u>	אדמדם
אתמול	מרקחת	אמתחת	אמת	<u>אלמנתיו</u>
מהמרות	מתקה	דמות	<u>אשמרת</u>	תמך
מסכנת	תימן	מכסת	מכתב	מחברת
משכיות	תנומות	מרחשת	מסתר	מסתר
צלמות	אימתי	מתג	משתה	מת
תמים	תמר	שולמית	שדמות	רתמה
חתמת	מגבעת	כרמלית	<u>דבלתימה</u>	תרמית
מגערות	מות	מורשתי	כמות	<u>ישמות</u>
מחבת	מכתש	מילדת	מופת	<u>מדתא</u>
מלכות	מעכתי	מספחת	מטפחת	מחתה
מעתיק	מקבת	מצנפת	מסות	מסגרת
מתאר	משרת	משפתים	מפתן	מפתח
תמוז	תנשמת	<u>שונמית</u>	משענת	מרדות
תרומה	<u>כסמת</u>	מחלת	שולמית	הרמתי

בלבביפדיה קבלה אמש

כתר

דעת, חכמה, בינה. ועיין מגלה עמוקות (ויקרא) וז"ל, אמ"ש, שהם אש מים אויר, ולשלשתן זכה משה, בתחילת הבריאה מן המים משתיהו, ואח"כ בסנה בלבת אש היא שיי"ן של אמ"ש, ועתה באהל מועד זכה לאלף של אמ"ש, סוד רוח.

חסד

עיקר חוש המישוש בידיים, חו"ג, תרי ידים. ולשון אמש קרוב לשורש א-מש, מישוש. עיין אבן עזרא (שמות, י, כא) וז"ל, "וימש חשך", וכו', וי"א כי הוא חסר אל"ף, ומלת אמש בלשון הקדש הלילה שעבר, וכו'. ולפי דעתי כי וימש מגזירת ימשש, עכ"ל. ועיין רש"י הירש (ויצא, לא, כט) וז"ל, אמש, משורש "מוש", בתוספת א' מיחדת, עכ"ל. ולכך אמרו (ספ"י, פ"ב, ד) שלש אמות, יסודן כף זכות (יד ימין) וכף חובה (יד שמאל), ולשון חק מכריע בינתיים. ועיין ראב"ד (שם, פ"ג, מ"א) וז"ל, ואמר כערך שיש לעולם העליון מקור לאמ"ש שממנו מתפשטים אמ"ש בעולם ההוא, כן יש בעולם החסד אמ"ש, שיסוד כף זכות וכף חובה, וכו'.

גבורה

עיין סודי רוזא (אות א) וז"ל, כמו שאותיות בולטות או מאירות באורים ותומים, כך בתורה היו אותיות בולטות לפניו בבריאת העור לם, כשברא אויר חזק שיש אור מגדל בעלי כח, ויש בעיר יותר זכרים מנקבות, ופירות שגדלים בו גבורים חזקים ושמונים, אם היו בולטות אמ"ש, וכו', משא"כ אם בלט אש"ם, עיי"ש.

ועוד. עיין אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ג) וז"ל, והסוד אל אמ"ש הוא שתוף הד"ם והאפ"ר (עולה שמ"א), ושיתופם בשיתוף האדם והעור, או בשתוף גני"ה וזר"ע (עולה שמ"א), ושלשתן גי"ן עד"ן וגיהנ"ם וד"ם.

תפארת

אמ"ש, אויר, מים, אש. ת"ת, חסד, גבורה. עיין פרדס רימונים (ש"ט, פ"ג). וגובר ת"ת עליהם. ולכך דייקא כלפי יעקב נאמר (בראשית, לא, כט) ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר, השמר לך מדבר עם "יעקב" מטוב ועד רע.

ועוד. מדת האמת. ועיין פירוש החייט על ספר מערכת האלהות (פי"ג) וז"ל, אותיות אמ"ש הא בהא תליא. ובחשבונו מכוון כך, כש-תמנה מ"ם שיי"ן עם אלף שאינה מקבלת הרכבה מצד פשיטותה כי יש לה מעלת האחד במספר, יעלה בידך תמ"א שהוא אמת, והוא החותם, והוא הטבעת, עכ"ל. ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ג) וז"ל, אמ"ש, (ר"ת) אמת מכריע שקר, עכ"ל. וכן כתב בספרו נר אלקים. ושם הוסיף, ר"ת אויר, מים, שמים.

ועוד. עיין כתבי הרב מ"מ משקלוב (תמונת האותיות) וז"ל, יעקב תיקן תפלת "ערבית", גימט' אמ"ש - אש"ם.

נצה

נו"ה, אתר שממש יונקין נביאים. ועיין ראב"ד (ספ"י, פ"ו, מ"ב) וז"ל, משכן במים (חסד) פירוש לאותיות הקדש, דלקן בא"ש (גבורה),

עיין פירוש רמ"ק לספ"י (פ"ג, שט"ז) וז"ל, ואולם אלו הרוחניות שהם אמש אינם מדרגה אחת בלבד, כמו שפירשנו בספירות שהם אמ"ש מאמ"ש משתלשלין, בענין היות כח אמש, כתר חכמה ובינה, וכן בגדולה גבורה ת"ת, וכן בנצח הוד יסוד, וכן במלכות עצמה. כן עוד ישתלשלו אמ"ש בכסא, ובמלאכים, כענין גבריאל אש, מיכאל מים, אוריאל או רפאל אויר, וכיוצא, יורדים הדברים עד האבות שמהם נברא העולם, עכ"ל. ותחילת הכל ושורש אל"ף של אמש, בחינת כתר. ועיין זוה"ק (תיקונים, תיקון סט, קד, ע"ב) ותלת נקודין אינון לקבל אמ"ש, ואינון חש"ק וכו'. ועיין עץ חיים (ש"ה, פ"ז) אמ"ש הם ג"ר שהם יסודות אל ז"ת, וכו', וטעם הקדמת א' באמ"ש וכו', עיקר הכל ע"י הרוח. ועיין פרדס רימונים (ש"ג, פ"א, ש"ט, פ"ג, כז, פ"ג). ואור נערב (ח"ז, א).

ועוד. כתר - רצון. ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ג) וז"ל, סוד אמ"ש מרוצה, עיי"ש.

חכמה

לשון הוכחה ותוכחה. חכמה, כח-מה. ועיין רמב"ן (בראשית, לא, כט) וז"ל, "ויוכח אמש", לשון תוכחה, ולא לשון הוכחה, לשון רש"י. ויותר נכון לשון הוכחה, כי אמר למעלה ויוכחו בין שנינו, ואמר עתה כי האלקים היודע נסתרות הוא הוכיח בין שניהם, ולכך אמר "ויוכח אותך אמש", עכ"ל. והבן ש"אמש" לשון אפילה, ואלקים היודע נסתרות, מה שבאמש - חכמה, יוכיח.

ועוד. עיין ראב"ד (ספ"י, פ"א, מ"ז) וז"ל, מן ההרהור נתעורר הרוח ופעל פעולתו בכח אמ"ש עד שהוציא הגולם בטיפה בצורת יו"ד.

בינה

עיין גר"א (תיקונים, תיקון ע) וז"ל, ג' אמ"ש הם כתר חכמה בינה, עכ"ל. וזהו הסדר בפנימיות, אולם במדרגת נפש הסדר הוא ראש - אש, בטן - מים, גוף - רוח, כמ"ש בספ"י. ועיי"ש בדבריו בתיקון ס"ט. ועיי"ש בתיקון י"א מתיקונים אחרונים, וז"ל, האותיות אמש קשרא קדמאה כולל ג"ר בבינה. כנודע בהרבה מקומות שבינה כוללת כל הג"ר בקרבה. ועיין עץ חיים (ש"מ, דרוש יב) וז"ל, אמ"ש, א - מוח. ש - כבד. מ - לב, עכ"ל. וזהו הסדר הפנימי. ועיין אדם ישר (דרוש בענין הצלם) מ - מוח. א - לב. ש - כבד, עכ"ל. וכן הוא בספר ארבע מאות שקל כסף.

דעת

דעת המתהפכת, כללות ההפכים. ועיין פענח רזא (אחרי מות) וז"ל, אמ"ש בגימט' פרה אדומה, מלמד שביום אתמול מתו, וביום אתמול נשרפה פרה אדומה, עכ"ל. שהיא כללות ההפכים כנודע, ולכך רק למשה נגלה סודה, שהוא דעת דקדושה. והבן משה, אות ה' מתחלפת באות א', ועולה אמ"ש. ועיין גר"א (אדרת אליהו, בראשית, לו, לא) וז"ל, והן ג' אמ"ש בדעת, ז' כפולות בעד"א, י"ב פשוטות דקיימא על י"ב בקר, עכ"ל. כי אמ"ש, א - כתר, וכנגד הדעת. עיין בדבריו בתיקון י"א מתיקונים אחרונים, וז"ל, אמ"ש,

בלבביפדיה קבלה אמש

נפש

מעשה. וכתוב (בראשית, לא, מב) את עניי ואת יגיע כפי, ראה אל-קים ויוכח אמש.
ועוד. נר"ן כנגד אופנים מלאכים שרפים, כנודע, כנגד ב"ע. ועיין נר אלהים, וז"ל, אמ"ש, אופן, מלאך שרף.

רוח

עיין זוה"ק (תרומה, קנט, ע"ב) וז"ל, אתתקפו אתוון אמ"ש תלת אלין, ואעדו ואולידו תלת אחרנין א' גלגולא. מ' - אתתקן ואעדי ואוליד ר'. א' - אעדי ואוליד ו'. ש' - אעדי ואוליד ח'.

ועוד. רוח - הרגש. ועיין מצרף השכל, וז"ל, וע"ז התחייב האדם להיותו מלאך מצד שכלו, שטן מצד דמיונו, ואדם מצד הרגשו, והנה ראש השמות שלשתם אמ"ש, עכ"ל. וכן כתב בספריו סתרי תורה, ובמפתח השמות (פרשת שמות). ובספר נר אלקים כתב, אמ"ש ר"ת, אנשים, מלאכים, שדים.

נשמה

נשמה, הן - ש"ם. הן - אחת, בלשון יוני. והרי אלף, אחת, עלה בידינו נשמה הן-א-שם, אמ"ש.

חיה

עיין ראב"ד (ספ"י, פ"ג, מ"ה) וז"ל, וכל אותו רוח חיים אשר בנפש כל חי בעליונים ובתחתונים, שורשו הוא מאל"ף של אמ"ש.

יחידה

עיין גר"א (תיקונים, תיקון לח) וז"ל, וקראן לג"ר הכל אחדים, דכל אחד הוא פשוט, אמ"ש, משא"כ בז"ת דכולן מורכבים, עכ"ל. וב-פרטות אות אל"ף של אמ"ש בלתי מורכבת. עיין פירוש החייט על ספר מערכת האלהות (פ"ג).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

רעשן ברוח, הרי אמ"ש של נבואה שהשפיע השם על אברהם אבינו ע"ה.
ועוד. עיין מגלה עמוקות (ויצא) וז"ל, "ויוכח אמ"ש", (ר"ת) אהרן משה שמואל, שהוא סוד תרין ירכי קשוט.

הוד

ברא כרעה דאבוה, נו"ה. וכתוב (מלכים, ב, ט, כו) אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי אמש. ועיין רלב"ג (שם) וז"ל, והם הבנים שהיה עתיד להוליד, עכ"ל (ועיין סנהדרין, מח, ע"ב). ועיין פענח רזא (אחרי מות) וז"ל, אחרי מות שני (בני אהרן), ר"ת אמ"ש.

יסוד

מדת השלום. ועיין רד"ק (בראשית, א, ב) וז"ל, כמ"ש בעל ספר יצירה, שלש אמות אמ"ש, ר"ל, אש - מים - שלום, כלומר שהאוויר שלום בין האש והמים שהם הפוכים בשתי איכותיהם ולא יתכן לה-עשות יצור מהם אם לא היה האוויר ביניהם שעושה השלום, עכ"ל. ועיין פענח רזא (בראשית, ד"ה ד"א על) וז"ל, על ג' דברים העולם קיים, אמת, משפט, שלום, הרי ר"ת אמ"ש, עכ"ל. וכן כתוב בספר החשק (ח"א, ס"ב) וז"ל, סוד המדות בדמות אמ"ש שהוא לעד, על מה שנאמר בנבואה אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם (זכריה, ה, טו), עכ"ל. וכן הוא בספרו אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ב).

ועוד. עיין בהרחבה בראב"ד (ספ"י, פ"א, מ"ג) כיצד נגלה אמ"ש בטיפת היסוד.

ועוד. שם שד-י, ביסוד. ועיין שושן סודות (אות ל) וז"ל, שלש אמות אמש כנגד שד-י, עיי"ש ביאורו. ועיין סתרי תורה, בחשבון שד-י, גימט' אמ"ש.

מלכות

סוד אותיות. ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ג) וז"ל, אמ"ש (ר"ת) אותיות מספרים שמות, עכ"ל. לפני אמ"ש, רל"א, סוד רל"א שע-רים. ועיין ספר גט השמות. ועיין נר אלהים, וז"ל, אמ"ש, ר"ת שם, מספר, אות.

ועוד. כנגד עפר. ועיין דגל מחנה אפרים (נשא, ד"ה והוא שמרמוז) וז"ל, והוא שמרמוז עבודת עבודה ועבודת משא. כי אותיות משא הם אותיות אמ"ש, והוא אויר מים אש כנזכר בספ"י. ועבודת עבודה היינו עבודת העפר שהם מחצדי דחקלא, עכ"ל. ועיין גר"א (תי-קונים, תיקון כא) וז"ל, ג' יסודות אמ"ש, ועפר כוללם, ולא חשיב אלא אמ"ש, עכ"ל. ועיין ראב"ד (ספ"י, פ"א, מ"ב) וז"ל, כי הארץ מורכבת מאמ"ש ואינו יסוד פשוט, וכו'. וצריך אתה לדעת, כי סדר אמ"ש הוא בעולם העליון (עולם הספירות) ראשית האצילות, ובעו-לם שאחריו (עולם המלאכים) ישתנה הסדר אמ"ש לאש"ם, ובעולם שאחריו (עולם הגלגלים) מן אמ"ש למש"א, ובעולם שאחריו מן שא"ם לשמ"א.

ועיין אוצר עדן הגנוז (ח"א, ס"ג) וז"ל, אמ"ש סודו, "אב ואם", ונשאר ממנו ארץ.

דע את חלקך

יום שני

כא' סיון 20/06/2022

21:00

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

מילון ערכים בקבלה • אורא - קרומא דאורא

על המוחא תנינא מעל לו, אך בערך מוחא קדמא (אורא) אינו עומד עליו ממש, רק נקרא קרומא דיליה, עיי"ש). ובהראב"ד ז"ל על ספ"י בתחלת ביאורו על ל"ב (נתיבות חכמה) וכו', קאמר ששני קרומות יש בראש (כמבואר בסוגיא בחולין), קרום אחד סובב למוח, וקרום ב' דבוק עם הגלגלת, ואויר ספריי ביניהם, בין קרום קרום, עכ"ל. ועיין ספר הליקוטים (כי תשא, לד) שנקרא מסך - פרסא - אויר קדמון. והבן מאוד שיש קרום בין הגלגלת לאורא, ויש קרום נוסף בין אורא למו"ס, ודו"ק היטב היטב. וכתב במבוא שערים (ש"ג, ח"ב, פ"ז) וז"ל, ולפי שתמיד הקרום שהוא הת"ת נוטה אל החסד וגם הוא ענף הדעת הגנוז באורא, לכן נקרא קרומא דאורא ולא קרומא דמוחא, עכ"ל. והבן שיש קרומא דאורא, ויש קרומא דמוחא, כנ"ל, ודו"ק. והיינו הפסק בין גלגלתא לאורא, והפסק בין אורא למוחא. ובנוסף הפסק בין מו"ס לתחתונים ממנו. עיין זוהר הרקיע (פירוש האר"י לספד"צ, ד"ה אמנם במוחא) שמשמע כן מדבריו. ועיין לשם (ספר הדעה, ח"א, ד"ה, ס"ז, ע"א) בחינת חד קרומא דאית באמצע מו"ע דבר נש. עיין זוה"ק (בראשית, לב, ע"א). ועץ חיים (ש"ח, פ"ב, מ"ת, ושי"ד, פ"ג, מ"ת). וכתב שם בזוהר הרקיע וז"ל, ושם בין גלגלתא לקרומא נגזו אותו הרוח, ובאותו הרוח אורא דכיא, ומזה נתהווה עמר נקי (ועיי"ש בפירוש ספד"צ פ"ק על תיקונא דגלגלתא). עיין עץ חיים (שי"ג, פ"ג, מ"ת). ועיין תורת חכם (דף עא, ע"ב).

ועיין בהרחבה באדיר במרום (ד"ה בחללא דגלגלתא קרומא דאורא) וז"ל, יען היותו (הקרום) עשוי להבדיל המוח עצמו, נקרא קרום של מוח. אבל להיותו סוף האורא, נקרא קרומא דאורא, כי באמת פעולת האורא בסוד רקיע, וכו'. הקרום הולך אחר המוח לפי חילוקיו ממש, כי אין הכוונה לסבבה כמו האורא (לפי הגלגלת), וכו', אך כוונת הקרום הזה הוא לתת דרך אחר אל הח"ס, דרך פרטי, מלבד מה שיש לה להתפשט דרך הפנים והשערות. ועיין לשם (חלק הביאורים, שער מטי ולא מטי, פ"ה, אות טז, ד"ה אמנם) וז"ל, אמנם היא (האורא) עומד ומרחפת על הקרום שעל המוח בבחינת נוגע ואינו נוגע, ומזדכך הקרום עיי"ז תמיד, ולכך הוא נקרא קרומא דאורא, הגם שעיקרו הוא להוות לבוש אל המ"ס, ועכ"ז נקרא ע"ש האורא, קד"א, כמ"ש בספד"צ, פ"א. משום שהאורא שהוא העיקרי, וכו', הנה היא מרחפת על הקרום ועיי"ז מקבל המ"ס תמצית הארה ממנו וכו', ומסבב הקרום את כל המ"ס וסותמה, כי א"א להמ"ס לקבל את אורו עצמו, אלא רק תמצית הארתו עיי"ה הקרום, עיי"ש. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

איתא בספד"צ (פ"א) בז' תיקוני גלגלתא, קרומא דאורא אזדכך וסתים. ושם (פ"ב) אמרו, י' עלאה דאתעטר דקטרא דעתיקא, היא קרומא עלאה דאזדכך וסתים. ועיין לשם (ספר הדעה, ח"ב, ד"ד, ענף כ"ה, ס"ג) שפעמים אזדכך, ופעמים סתים. וכתב בשער מאמרי רשב"י (בפירוש ספד"צ שם) וז"ל, חכמה שבכתר נעלמה מעיני כל חי, ואינה מתפשטת כלל, האמנם דרך קרומא דאורא אזדכך ונעשה זך יוצא אור וממנו נאצלה חכמה זו, ושם בין גלגלתא לקרום גנוז אותו הרוח, ובתוך אותו הרוח אורא דכיא. ולפיכך נקרא קרומא דאורא, שהאצילות חכמה זו משרשה הגנוז בעתיק יומין הוא עיי"ה המזל, והוא נקרא חסד עלאה, עיי"ש. ועיין עץ חיים (שי"ג, פ"ו, מ"ק). ובזוהר הרקיע (פירוש ספד"צ, פ"א) כתב וז"ל, ואפשר שלכך נקרא קרומא דאורא, מפני שע"י חסד עלאה הנק' אויר, אזדכך קרום זה ונהיר להאי מוחא אחרא, עכ"ל. וכתב עוד בשער מאמרי רשב"י (פירוש האד"ז קדישא) וז"ל, וענין זה האורא, הוא סוד מ"ש בזהר במקומות רבים ובפרשת בראשית, יהי אור, יהי אויר, כי יצאה יו"ד מאויר, ואשתאר אור. והנה היא רישא עלאה דלא אתידע (בחינת ת"ת ודעת שבו כנ"ל) שהיא למעלה מכל אלו התלת רישין, אחזי נהורא בהוא אורא שבין גלגלתא למוחא סתימאה דא"א. ולכך הושמה אותה הקרומא דאורא, מפסיקו מבדיל בין האורא אל מוחא סתימאה (וכבר הזכר לעיל מדברי הרמח"ל שאורא דעת המחברת וקרומא דעת המבדלת. ועיין עץ חיים, שער כ, פ"א, מ"ת, סוד הקרומין במוחין דז"א, שהם סוד ניצוצין, שהם מוחין דאלקים, ממוצעים בין אורות לכלים, ודו"ק היטב, ושורשו בקרום לעילא בא"א. ועיי"ש שער כה, ד"ז), כדי שתוכל המוחא לסבול אור האורא הגדול, וכו'. והת"ת דעת"י, נתלבש בקרומא דאורא דא"א, כי ההוא קרומא הוא כדמיון רקיע המבדיל בין מים למים, בין גלגלתא למוחא סתימאה, אשר בתוכם חסד וגבורה דעתיק, ולכך הת"ת המכריע בין חסד וגבורה דעתיק נתלבש בהוא קרומא דאורא (ולשיטת הגר"א בספד"צ שם, דעת מתלבש בגלגלתא, חסד באורא, וגבורה במו"ס, ודו"ק), וכו'. ולרוב אור זה - אורא - הוצג אותו הקרום להפסיק בינו למוחא סתימאה, ויוכל מוחא סתימאה לסבלו, וזמ"ש בספד"צ, קרומא דאורא אזדכך וסתים, עכ"ל. ועיין מבוא שערים (ש"ג, ח"ב, פ"ג).

ובשער רוח"ק (י"ז עם פירוש יוס"ד) כתב וז"ל, ובאורא יש חד קרומא חפאי על האי אורא. דע"ה - לכוארה נראה שקרומא מחפאי על האי אורא, והאורא נתון בתוכו, וכו' (וז"ל המבוא שערים (ש"ג, ח"ב, פ"ד) וז"ש האי קרומא אתחפייא על מוחא, דהיא חו"ס, הקרום חופה

info@bilvavi.net כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

בלבבי משכן אבנה

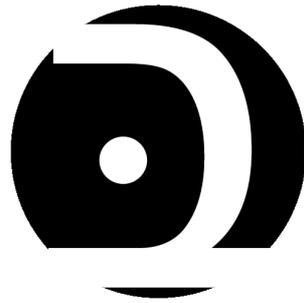
שאל לבבי

שאלות ותשובות

שלח תשפ"ב

[246]

מהארכיון

- ב מבנה הנפש חינוך ילדים וחסידות
- ב כיצד להתגבר על מידת העצלות
- ג דרכים ושיטות טיפול לגמילה מהתמכרויות
- ד קושי בלימוד בקיאות
- ד תדמית עצמית ירודה
- ה סילוק פחדים ע"י ביטול רצונות
- ה ספרי בלבבי ודע את עצמך
- ה סוגיית הבחירה והידיעה
- ז הדרכה למעבר דירה

מבנה הנפש חינוך ילדים וחסידות

שלום וברכה למורנו ורבנו אהוב ליבנו, רציתי לשאול מה ההבדל בין השפעת הנפש האלוקית לעומת ההשפעה של יצר הטוב על החלק המודע של האדם (נפש שכלית)? ובפרט ביחס לחינוך ילדים שכידוע מהזוה"ק ומדרך עץ חיים לרמח"ל יצ"ט שלהם מתגלה רק בגיל 13. ב. האם שייך לחנך ילדים לעבודת ה' לשמה או שעיקר להרגילם בתורה ומצוות ע"י נתינת דברים שישדלו אותם לפעול כגון ממתקים וכו'.

ג. האם העיסוק בחסידות הוא לפני העבודה או במקביל לתורת הרב לגבי 4 יסודות?

תשובה:

א. הנפש האלוקית, עצם האני. יצר טוב, כח חיצוני. ולכך השפעת יצר טוב בתפיסה של "קנין" רוחני. לעומת השפעת הנפש האלוקית, בתפיסה של "גילוי האני".

ב. נצרך לחנך מתחלה שיהא ניצוץ לשמה ולהחדיר מבט פנימי שהתכלית היא לשמה, ולהגיע לכך מתוך שלא לשמה. אולם שכבר עתה יהא ניצוץ של לשמה.

ג. העיסוק בחסידות היא ידיעה כללית של נפשות ישראל, שורשים וענפים כלליים. תורת ארבעת היסודות תכליתה הכרת הנפש הפרטית שלו.

ניצוד להתגבר על מידת העצלות

לכבוד הרב, שליט"א,

האתגר שעומד בפני הוא שיש לי מידת עצלות מאוד חזקה, ובאופן כללי אני זז ונוקט פעולה לאט לאט. אני צריך את עצתו של הרב במה אני יכול לעשות כדי לנקוט בפעולה מהירה יותר לקראת הגשמת מה שאני יודע שעלי לעשות. אני מרגיש שנגמר לי הזמן ורוצה לנקוט בפעולה מהירה יותר.

תודה

תשובה

לקום כל בוקר בזריזות. לאכול מעט פחות מה שצריך בכדי שיהא קלות של גוף.

לעשות בכל יום ב' דברים בזריזות מתוך מודעות של פיתוח הזריזות.

ללכת מידי פעם קצת במהירות.

לעשות בכל יום ולו כמה מעשים קטנים שמשמחים ונותנים קלילות.

להתבונן הרבה על התכלית ולשנן דברי המשנה, "הזמן קצר והפועלים עצלים".

דרכים ושיטות טיפול לגמילה מהתמכרויות

לכבוד מו"ר שליט"א. בדור מבולבל זה, כמה הכרת הטוב יש לנו על הדרך הברורה היסודית המקיפה והמעמיקה שהרב נותן בפנינו.

בענין התמכרויות, והטיפול בהם:

א. כשיש לאדם מידי פעם התפרצות של מעין דיבוק הנכנס בתוכו ומכריחו לעשות דבר שמכור אליו, האם ישנה דרך שהאדם פשוט ישלוט בעצמו, על אף שמרגיש שכרגע הוא יצא מכלל שליטה.

ב. מה היא הדרך להגמל לגמרי.

ג. הנה לאחרונה קמו אירגונים שזו כל מטרתם לעזור למכורים, אך סיגנון שיטתם אינו כסגנון שאני רגיל לשמוע מהרב, ועל כן שאלתי האם מומלץ או מוכרח להתשמש בשיטות אלו, או שיש סיבות להמנע.

שיטה אחת שההתמכרות נובעת ממזיקים שהאדם ברא בחטאיו הקודמים, המושכים אותו לחטוא עוד, והדרך היחידה לדבריהם לבטל את אותם המזיקים היא ע"י קיום למעשה של דברי האר"י בדבר התיקונים של תעניות [או פדיונות] בצירוף ק"ש על המיטה עם כוונת השמות הקדושים.

שיטה שניה שסוד היציאה מההתמכרות היא לידע כיצד לשנות את ההגדרות ב'מחשב של המח'. ששם מוגדר מה זה הנאה ומה לא. וזאת ע"י שמייצרים פעם אחר פעם 'קשר' בתת מודע בין מה שעד עתה היה מוגדר כהנאה, לסבל. דוגמא לדבר, אדם המכור לגלידה, יסתכל בה ויגרום לעצמו להקיא. וכך כמה פעמים עד שהמח מקשר בין הגלידה לסבל של ההקאה. או אדם שמכור למחשבות רעות, בכל פעם שעולה בו מחשבה זו יריח ריח רע, והמח יקשר שהמחשבה היא זו שגורמת לריח הרע.

תשובה:

א. שליטה חלקית אפשרית כמעט ללא יוצא מן הכלל.

ב. נצרך לברר את שורש המניע ולפ"ז לתקנו בשורשו. נצרך ברור בכל התמכרות לברר פרטיה ולפ"ז תיקונה.

ג. בודאי שיש חלק ששייך לנפש הבהמית במדותיה הבלתי מתוקנים ושם התיקון ע"י דרך ארבעת היסודות.

ויש חלק שהוא תולדת פגם רוחני על עוונות. ולצורך כך נצרך "תשובה" בכל חלקיה כמו שביארו רבותינו כל אחת ושיטתו.

שינוי התודעה במחשבה בודאי הוא יכול להיות חלק מן התיקון. אולם על דרך כלל נצרך תיקון הן במעשה, הן בהרגשה והן במחשבה. תיקון מחשבה - תודעה ללא מעשה, משול הוא כמים ללא כלי. שהשותה באופן זה רובו נשפך לחוץ.

קושי בלימוד בקיאות

ראשית, תודה על התשובות שהשיב לי הרב על השאלות הקודמות ששלחתי. קיימת בנפשי סתירה חזקה שאני סובל ממנה כבר שנים. מצד אחד אני מרגיש צורך, אפי' הכרח, לדעת רבה תורה היטב, לפחות כל הש"ס ועוד ושאוכל לפסוק כל שאלה רגילה המתעוררת [נראה לי שזה בא יסוד האש, שלפי הנראה הוא היסוד החזק שבי]. אבל מצד שני אין לי הנאה בלימוד בקיאות, וכשאני מנסה ללמוד מהר, כגון במסגרת דף היומי אני נשרף מזה ומאבד חשק. אבל כשאני לא לומד מהר יש בי לחץ שאני לא מעותד לדעת ש"ס עד עשרים שנה וכדו', אף שמעצם הלימוד יש לי הרבה הנאה וגישמאק. מה עלי לעשות, האם לוותר על ה'הכרח' לדעת הרבה ולשמוח בלימודי יום בלי להסתכל כמה אני יודע? אמנם אני יודע אם זה מציאותי בשבילי. וגם לא הצלחתי כ"כ למצוא מיצוע שישביע את ב' הצדדים. אנה הדריכני בדרך הנכונה.

תשובה:

עיקר התיקון הוא איזון פנימי של יסוד האש. ודבר זה נתבאר בהרחבה בשיעורי ארבעת היסודות, אש - גאווה, כעס, כבוד.

באופן מעשי עכשיו. יש לקבוע זמן בכל יום ללמוד הספק כגון שעתים וכדו' עם חזרות, וזולת זה אפשר לעסוק בעיון. החלטה חזקה שזה חלקי יצור השקטה.

תדמית עצמית ירודה

בספר דע את עצמך הרב מאריך לבאר שדרך התורה לאדם לסלק 'תדמית עצמית ירודה' הוא ע"י הזיהוי עם הנשמה, ולדעת שהנשמה לעולם טובה ולעולם אי"ז משתנה. אני סובל הרבה מתדמית עצמית ירודה בשביל מיעוט ידיעתי בתורה, ולא מפני מעשים רעים וכדו'. איך אני מתקן את זה ע"י זיהוי עם הנשמה? [האם נשמת האדם זוכר כל מה שהוא למד, ורק הגוף הוא שאינו זוכר?]

תשובה:

כן. נפשי יודעת מאוד. ובמתן תורה כל נפש קבלה את כל חלקה בתורה. וכן בכל גלגול לומד כל התורה ששייכת לגלגול זה בהיותו עובר ואח"כ בא מלאך ומשכחו כמ"ש בנדה.

ולכך זהו גדר בפנימיותו עדיין יודע, ובחיצוניותו שכח. וכל עמלינו הוא בבחינת שכחום וחזרו ויסודם כמ"ש בפ"ק דמגילה.

סילוק פחדים ע"י ביטול רצונות

בספר הנ"ל יש פרק שלם לבאר דרך לסלק פחדים ולחיות בשלוה, ע"י ביטול הרצונות. אינני מבין, בשלמא רצונות גשמיים יש לבטלם, אבל מה יעשה אדם עם רצונות רוחניים, לעלות בתורה ועבודה וכדו'. כי אם האדם יבטלם הרי יפסיק לעבוד ולעמול, ואם לא יבטלם, מ"מ יש לו רצונות ואינו שמח כמות שהוא ואינו חי בשלוה ברוגע? אנא הסבר לי.

תשובה:

יש לרצות רק אם הקב"ה רוצה בהם, רצון על תנאי. רצון גשמי ביטול כפשוטו. לעומת כך רצון רוחני, אם לא יצא לפועל, כלומר שאין זה רצונו ית"ש לעת עתה בפרטות.

ספרי בלבבי ודע את עצמך

למדתי בלבבי משכן אבנה ח"א וח"ב, וכמה שבועות אני עובד במהלך שמתבאר בלבבי משכן אבנה, ובס"ד אני רואה הצלחה בזה ומתענג מהחזרה המרובה על היסוד הפשוט שיש בורא עולם. למדתי גם הספר דע את עצמך, ונראה לי שעצם המהלכים שבשני הספרים דומים, בלבבי משכן אבנה הוא גילוי הבורא בתוך העולם, ודע את עצמך הוא גילוי הנשמה שבתוך האדם. חשבתי א"כ שאולי ניתן לשלב את ב' העבודות, בד בבד שאני עובד על קנין האמונה בהבורא - נשמת העולם, אעבוד על גילוי נשמתי בדרך המתבארת בספר דע את עצמך. האם אכן השערתי נכונה שב' המהלכים דומים? וגם האם למעשה אפשר לעבוד על ב' המהלכים בד בבד, או אולי זה יכביד על הנפש מדי, או שאפסיד קנין אמיתי בדברים וכדו'?

תשובה:

דומים ושונים, ואין לעבוד יחדיו ע"ד כלל. דברים אלו נתבארו בתשובות בהרחבה והודפסו בספר שאל לבי תשע"ח-ט.

סוגיית הבחירה והידיעה

שלום לכבוד הרב שליט"א, אשר מאור תורתו הברורה אנו הולכים בחושך העוה"ז.

רציתי בבקשה לשאול את הרב בנוגע לסוגיית הבחירה והידיעה.

א. הרב הזכיר בכמה שיעורים, שאופן הבחירה הנכונה היא כאשר האדם עושה את מירב ההשתדלות בשיקוליו יחד עם הידיעה שלא משנה מה יבחר, זאת חלק מהיותו, ולא יכול היה לבחור אחרת, וכך האדם בעצם משתמש בצורה נכונה בכח ההויה ובכח הבחירה שבו.

אבל לכאורה ההשתדלות בשיקולים של האדם, היא אף פעם לא תהיה אמיתית לגמרי, ואם ניקח את זה לשתי הקצוות, אז אפי' רשע גמור שפועל מכח יצרו אנסו עד הקצה של צדיק גמור, בסופו של דבר לכל אחד יש את טבע נפשו ומקום גידולו שמשפיעים במידה מסויימת על בחירותיו. ובעצם כמעט בכל בחירה של האדם אני יכול לנתח ולהבין כיצד זה הגיע כתוצאה

מטבע נפשו, השפעות הוריו שיוצרים אצלו רצון לקבל לעצמו באופן מסויים, שהוביל אותו לבחירה הנוכחית.

וכן אם מצד ההוויה של האדם, מצד העצם, מצד חלקו שלו, אין לו בחירה, אלא הכל היה הווה ויהיה.

אז האם נכון לומר לפי זה שכל ה"בחירה" של האדם בעולם הזה, היא להסתכל על מה שעבר עליו כל ימי חלדו, ולהאמין אמונה שלמה בהשגחה פרטית, שכל מה שעבר עליו הן בעסקי מצווה הן בדברי הרשות והן אפילו בעברות היותר חמורות שעשה, ואפי' במזיד ולהכעיס, הכל היה מחלקו שלו. ורק ע"י מה שעבר, יוכל להמשיך הלאה ולבחור עד כמה שיש בכוחו, בהשגתו, לדבוק במלך מלכי המלכים ולקיים מצוותיו.

והסתכלות זאת צריכה להביא את האדם למצב של עוז וחדווה במקומו, ושמחה ברגע שהנוכחי שהקב"ה הוביל אותו לשם, וממשיך להוותו כל עת מאין ליש. וכן צריכה להובילו ביתר שאת ועוז להתקדם ולעשות ככל שביכולתו בעבודת ה'.

ב. אשמח אם אפשר ג"כ לקבל מקורות בנושא. וכן את הגדרת הנושא בשפה הקבלית.

תודה רבה מקרב לב על ההשקעה הרבה שהרב מגדיש להשקות צמאי נפשות ישראל.

תשובה:

א. בחירתו של האדם תלויה בכללות בשורש נשמתו רוחו ונפשו, בטבעיו של נפשו הבהמית, ובכל מאורעות שעבר עד הנה בכל הגלגולים כולם. הן מעשים טובים והן להיפך. שנעשו בבחירתו ושלא בבחירתו.

ליחס את העבירות שעשה בעבר להשגחה פרטית זוהי דרך דקה מאוד ומסוכנת מאוד שרבים נפלו בה. וניתן להשתמש בה רק לאחר שאדם עשה תשובה שלמה ממש שאזי דבק בידיעה שלמעלה מן הבחירה. אולם כמעט אין מי שנוגע במדרגה זו, ולכך רוב אלו שהלכו בדרך זו נפלו.

אולם כל זאת ביחס לעבר. אולם מכאן ואילך לו לדעת ולחוש שעתה נמצא בנקודת בחירה שתלויה בכל העבר כנ"ל, אולם עתה יש לו בחירה גמורה איך לכוון את כל העבר לעתיד. אולם גם במצב זה יש מדרגה לדבוק בידיעה שלמעלה מן הבחירה. והיא מדרגת האבות הקדושים שניטל מהם יצה"ר, כמ"ש בספ"ק דב"ב. ושם כל העבודה שאור הידיעה יזכך את מקום הבחירה בנפש שיכיר שהוא עשה עושה ויעשה לכל המעשים כולם. והוא אור עוה"ב.

ובלשון של חכמת האמת. וכמ"ש האריז"ל בספר ארבע מאות שקל כסף, שבאצילות אין בחירה אלא ידיעה, ובבי"ע יש בחירה. ולכך נשמות של בי"ע הם במדרגת בחירה, ונשמות דאצילות הם במדרגת ידיעה. אולם אף הם מצד הלבשתם בגוף יש להם בחירה. ועבודתם להאיר את אור נשתם, את אור הידיעה בגופם. ויתר על כן אף הם יש בהם בי"ע דאצילות. והוא בחירה לבחור בידיעה. והבן ג' מדרגות. בי"ע - בחירה כפשוטו. בי"ע דאצילות - לבחור בידיעה. אצילות דאצילות - כולו ידיעה.

ב. מקורות בהרחבה בענין זה נאספו בספר להב אש מהדורה חדשה בפרק ידיעה ובחירה.

הדרכה למעבר דירה

שלום לכבוד הרב, אני רוצה לדעת מה הרב חושב על מעבר דירה? האם צריך לחשוש מזה? האם חובה שתהיה סיבה מאד מוצדקת? (אנחנו זוג עם 3 ילדים ומאז שהתחתנו עברנו די הרבה דירות..) ולמרות שהבית הוא בסדר, מהרבה בחינות אין לנו הרגשה של שייכות למקום, אין כל כך קשר עם שכנים וכדומה. וגם הבית קצת קטן ולא כל כך מואר. בכל אופן חשבנו לעבור בעיקר כדי שיהיה יותר קרוב לחיידר של הבן ונעביר את הבנות גם יש שם קהילה או ריכוז של בעלי תשובה וחשבנו שזה יותר מתאים לנו. אשמח להכוונה וברכה.. תודה רבה!!!!

תשובה:

יש לברר מקום שמתאים לפחות לכמה שנים קרובות, בתקוה לגאולה מיד. ולאחר שהוחלט ונעשה המעבר, אין לעבור רק אם נתחדש סיבה חזקה מאוד. הבירור נצרך שיהא מעמיק ויסודי מתוך בחינה רוחנית, לכל בני הבית, נפשי, חברתי, כלכלי, מעשי. ואחר ההחלטה נצרך חוזק פנימי לא לזוז ממנה. וכל זאת מתוך תפלה שמלוה את האדם לאורך כל צעדיו יום יום, שעה שעה.

לקבלת העלון השבועי בדוא״ל, וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו״ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי ״בלבבי משכן אבנה״ ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט״א מופיעים ב״קול הלשו״ ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

בס"ד

בלבבי משכן אבנה עולם ברור

ספר עולם ברור הוא ליקוט של שיעורים המקיפים ומבררים נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות. בחלקו האחרון מופיעים שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן שיחה נוגעת לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצאת לאור לראשונה.

(392 עמודים.)

הפצה אברומוביץ

03.578.2270

משלוח ברחבי העולם

ספרי אברומוביץ
רח. קוטלר 5, בני ברק

03.579.3829

הפצת ספרי קודש
רח. דוד 2, ירושלים

02.623.0294

ספרי מאה שערים
רח. מאה שערים 15,

ירושלים 02.502.2567

ניתן להשיג גם בסניפי ספרי אור החיים

בס"ד

בלבבי משכן אבנה בעל שם טוב - להב אש

ספר בעל שם טוב התחבב לדורות, אלא, שמאמריו בעוד שהם עמוקים הם גם תמציתיים, מצב הגורם קושי להבינם ולהשיגם. הרב מגלה רבות מהעמקות שיש בעשרים ושישה מאמרים ראשונים של פרשת בראשית.

בספר להב אש, סידר הרב וביאר את מאמרים אלו על פי סדר הנושאים, כולל: תורה, תפילה, אהבת ה', אהבת ישראל, אכילה בקדושה, אמונה, אמת, בחירה חופשית, בטחון בה', וקדושה

הפצה אברומוביץ
03.578.2270
משלוח ברחבי העולם

ספרי אברומוביץ רח. קוטלר 5, בני ברק 03.579.3829	הפצת ספרי קודש דח. דוד 2, ירושלים 02.623.0294	ספרי מאה שערים רח. מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567
--	--	---

סניפים ספרי אור החיים

בס"ד

בלבבי משכן אבנה

תיקון כח התאוה

ספר זה עוסק בביאור פרטי מידת התאוה הרעה שבאדם, והדרכה מעשית לאופן תיקונה. האופנים שבהם מתגלית מידת התאוה בנפש האדם רבים הם מאוד. בספר זה מובאים ט"ז האופנים היותר עיקריים והיותר בולטים, שבהם מתגלית מידת התאוה בנפש האדם.

הפצה אברומוביץ

03.578.2270

משלוח ברחבי העולם

ספרי אברומוביץ

רח. קוטלר 5,

בני ברק 03.579.3829

הפצת ספרי קודש

רח. דוד 2,

ירושלים 02.623.0294

ספרי מאה שערים

רח. מאה שערים 15,

ירושלים 02.502.2567

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652

בס"ד

בלבבי משכן אבנה

נפש החיים שער ד'

מטרתו של ספר נפש החיים שער ד' עם פירוש בלבבי משכן אבנה הוא, לברר מהו עניינה ומהותה של התורה הקדושה, ואת יחס חיבורו של ה'אדם' לתורה הקדושה, בכל מדרגותיה. [562 עמודים]

הפצה אבחומוביץ

03.578.2270

משלוח ברחבי העולם

ספרי אבחומוביץ	הפצת ספרי קודש	ספרי מאה שערים
רח. קוטלר 5,	רח. דוד 2,	רח. מאה שערים 15,
בני ברק 03.579.3829	ירושלים 02.623.0294	ירושלים 02.502.2567

סניפים ספרי אור החיים

USA: SHIRA DISTRIBUTORS 718.871.8652